

ПОГЛЕД КЪМ НЯКОИ ГЛАГОЛНИ УСТОЙЧИВИ СРАВНЕНИЯ С МОДУЛИТЕ *ЖИВЕЯ, ЧУВСТВАМ СЕ*

Теодора Кръстева

Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“
Секция за етнолингвистика

t.krasteva@ibl.bas.bg

Резюме: Настоящата статия е посветена на някои глаголни устойчиви сравнения в българския и в руския език с модулите *живея, чувствам се*. Материалът е ексцерпиран от речници и се разглежда в съпоставителен план. Разглежданият материал показва висока степен на еквивалентност.

Ключови думи: *лингвокултурология, устойчиви сравнения, български език, руски език*

Устойчивите сравнения представляват интересен обект за разкриване на мирогледа и езиковата картина на света на различните народи. Човек опознава себе си, света и другите в него, изгражда си представа за заобикалящата го действителност, като сравнява непознатото с познатите му предмети и категории.

Устойчивите сравнения са перспективно поле за разработка в духа на антропоцентричната насоченост в науката през последните десетилетия, когато в резултат на засиления интерес към тях наред със специализираните речници на УС (едно-, двуезични и дори в повече езици) се появяват и редица трудове, разглеждащи явленията в рамките на един език или в съпоставителен план. В българския език представителна е монографията на В. Кювлиева – „Устойчивите сравнения в българския език“ (Кювлиева / Kyuvlieva 1986), а в руския – на В. М. Оголцев – „Устойчивые сравнения в системе русской фразеологии“, „Словарь устойчивых сравнений русского языка (синонимно-антонимический)“ (Оголцев / Ogolcev 1979, 2001). П. Легурска разглежда УС като източник на образни метафори, разглежда възможностите за съпоставителното им изучаване в българския и в руския език, както и еквивалентността при превод (Легурска / Legurska 1982, 1983, 2015). Сред съпоставителните изследвания бихме могли да посочим трудовете на Б. Янев – „Образните сравнения с антропоцентричен характер в българския и английския език“ (Янев / Yanev 2013) и на Р. Холанди (Холанди / Holandi 2012) – за български и английски език, на Ж. Кръстева – за български и френски език (Кръстева / Krasteva 2016), на М. Каралова – за български и новогръцки (Каралова / Karalova 2013), на Н. Бояджиева (Бояджиева / Boyadzhieva 2017) – за италиански език, речника на Р. Холанди „Устойчиви сравнения. Български, руски, английски, немски, френски“ (Холанди / Holandi 2008) и други.

Обект на анализ в настоящата статия са някои глаголни устойчиви сравнения, които предават емоции и своеобразна самооценка на собственото битие, чието цялостно значение не представлява количествена, а качествена характеристика. В този случай семантиката на устойчивото сравнение е силно зависима от използвания образ. Поради възможността за грешно тълкуване в изследването са използвани предимно УС, регистрирани в следните речници: речник на В. Кювлиева към монографията „Устойчивите сравнения в българския език“ и електронния вариант на Речника на българския език (РБЕ / RBE) за българския език, и „Устойчивые сравнения русского языка. Тематический словарь“ Л. А. Лебедева и „Словарь устойчивых сравнений русского языка (синонимно-антонимический)“ на В. М. Оголцев за руския.⁶⁸ Материали от корпусите на българския и руския език се използ-

⁶⁸ В статията са използвани следните съкращения: УС – устойчиво сравнение, РБЕ – Речник на българския език – електронен вариант на адрес <http://ibl.bas.bg/rbe/>; ВК / VK – Речник на В. Кювлиева към монографията й „Устойчивите сравнения в българския език“, Леб. / Leb. – Устойчивые сравнения русского языка. Тематический словарь на Л. А. Лебедева; Ог. / Og. – „Словарь устойчивых сравнений русского языка (синонимно-антонимический)“ на В. М. Оголцев, БНК / BNK – Български национален корпус, РНК / RNK – Руски национален корпус, б.е. – български език, р.е. – руски език.

ват по-скоро като изключение в случаите, когато откриваме такива в текстове и те могат да бъдат разглеждани като еквивалентни на вече регистрирани в другия език. Съпоставката на подобни УС в българския и в руския език не просто ще ни покаже доколко те съвпадат и към кои тематични групи принадлежат, но и ще ни даде по-ясна представа за критериите за оценка на битието и за това какво представлява ценност за съответните народи.

Докато при адекватните УС (с модул на сравнението прилагателно име) УС най-често означава ‘висша степен на проява на посочения признак (много + съответното прилагателно)’, по-различно е положението при глаголните УС, при които УС може да има не само количествено значение, но и да изразява начин за извършването на това действие. В настоящото изследване ще разгледаме някои глаголни УС, при които значението не може да бъде пряко изведено от значението на модула (в дадения случай – на съответния глагол *живея*, *чувствам се*), а зависи от използваната сравнителна дума. Дадените УС имат силно оценъчен характер и могат да се разглеждат като резултат от вътрешна саморефлексия на общността.

УС с глагола *живея* са богато представени в речниците. При тях, за разлика от адекватните УС, се активира въпросът не за количество (колко), а за начин на живот (‘как живея’), който бихме могли на парафразираме като качество на живот. Повечето от тях условно могат да бъдат разделени на 2 групи – ‘живея добре, безгрижно, охолно’ или ‘живея лошо, бедно, в лишения’, за което може да има различни причини. Срещат се и не толкова еднозначни УС със значение ‘живея сам, уединено’, което може да бъде свързано с личния избор на индивида или по стечение на обстоятелствата и др.

Въз основа на значението би могъл да бъде съставен както синонимичен ред от УС, така и да бъдат изведени антонимични такива. Затова ще се опитаме да разгледаме УС въз основа на семантичните отношения помежду им.

В УС със значение ‘живея добре, в охолство’ се използват различни сравнителни думи, които назовават човека по социален статус. Така се оказва, че най-добре, в охолство и безгрижно живеят тези, които притежават власт и свобода сами да се разпореждат не само със собствения си живот, но и с този на околните. Изборът на сравнителни думи говори за определени исторически процеси и за близостта на един или друг обществен строй до съответния народ. По-често срещани са собствените реалии (*цар*, *царица*) или тези на съседни народи, белязали определен период от историческото развитие на съответния народ, за разлика от чуждите. Така в руския език като сравнителни думи се срещат реалиите *барин*, *барышня*, *пан*, в българския език – турските титли *паша*, *бей*, останали в езика от периода на османското робство. Изборът на сравнителни думи влияе и върху конотативната натовареност на УС. Бихме могли да предположим наличие на допълнителна негативна конотация при УС с последните два образа, въпреки че животът в охолство сам по себе си би могъл да бъде разглеждан донякъде като осъдителна, макар и желана характеристика.

Еквивалентни УС:

1. *живея като цар*, *царица* (БК / VK 1986: 133) – *жить как царь*, *царица* (Леб. / Leb. 2015: 241, Ог. / Og. 2001: 739);
2. *живея като крал*, *кralица* (БНК / BNK) – *жить как король и королева* (Леб. / Leb. 2015: 239, Ог. / Og. 2001: 278);
3. *живея като принц*, *принцеса* (БНК / BNK) – *жить как принц, принцеса* (Ог. / Og. 2001: 505);
4. *живея като паша* (БК / VK 1986: 132) – *жить как паша* (PHK / RNK).

Безеквивалентни УС, б.е.: *живея като бей* (БК / VK 1986: 132); р.е: *жить как барин/барышня* (Леб. / Leb. 2015: 238, Ог. / Og. 2001: 46), *жить как пан* (Ог. / Og. 2001: 450), *жить как помещик/помещица* (Ог. / Og. 2001: 489.), *жить как буржуй* (Ог. / Og. 2001: 77).

В руския език в речниците е регистриран по-богат синонимичен ред от УС с това значение. В българския език срещаме и УС с име на конкретна историческа личност – *живея като Симеончо* (БК / VK 1986: 133), което свидетелства за изградения в представите на българите образ на младия по това време монарх Симеон Втори, принуден рано да напусне пределите на България, като радващ се на лесен, хубав и оholen живот. Сравнителната дума представлява умалително собствено име, което показва елемент на ирония и отрицателно отношение. Исторически контекст откриваме и при руското УС *жить как при коммунизме* (Леб. / Leb. 2015: 241), което сякаш маркира идеала за живот по това време, доближавайки го до по-общото *живея като в рай* (БНК / BNK) – *жить как*

в раю (Леб. / Leb. 2015: 239, Ог. / Og. 2001: 535), и го противопоставя на *живея като в ада* (БНК / ВНК) – *жить как в аду* (Леб. / Leb. 2015: 238, Ог. / Og. 2001: 28). Подобен тип УС, които показват определен тип отношение към един или друг общественно-политически строй, рискуват да станат подвластни на времето и подлежат на преосмисляне и преоценка.

Антонимичното значение ‘живея лошо, бедно, в лишения’ със сравнителна дума –лице, назовано по социален статут в обществото, е представено в екв. УС: *живея като просяк* (БНК / ВНК) – *жить как нищий* (Леб. / Leb. 2015: 240, Ог. / Og. 2001: 401).

Значението ‘живея добре, комфортно’ откриваме и в по-неопределеното: *живея като човек, живея като бял човек* (БНК / ВНК) – *жить как белый человек, как человек/люди* (Леб. / Leb. 2015: 238), което се противопоставя на значението ‘живея при лоши условия, в нищета’, изразено чрез еквивалентните УС:

1. *живея като животно (скот)* (ВК / VK 1986: 132) – *жить как скот, скоты, скотина* (Леб. / Leb. 2015: 241, Ог. / Og. 2001: 599);
2. *живея като дивак* (БНК / ВНК) – *жить как дикарь* (Леб. / Leb. 2015: 239., Ог. / Og. 2001: 156);
3. *живея като звяр* (БНК / ВНК) – *жить как зверь* (Ог. / Og. 2001: 202).

Интересен случай наблюдаваме при УС *жить как зверь* (Ог. / Og. 2001: 202) в значение ‘живея в нищета, при крайно неблагоприятни условия’. В речника на В. Кювлиева срещаме УС със същата сравнителна дума, но то е допълнено от определението *подгонен – живея като подгонен звяр* (ВК / VK 1986: 132), което променя значението – ‘живея в постоянна тревога, напрежение, безпокойство’. Затова не можем да разглеждаме тези УС като еквивалентни. Такива се оказват УС със съответното определение: *живея като подгонен звяр* (ВК / VK 1986: 132) – *жить как затравленный зверь* (РНК / RНК). Подобни случаи на разминаване на значението въпреки формалното съвпадение на част от компонентите, показват някои трудности при съставянето на еквивалентни двойки в различните езици. Именно поради тази причина в изследването се опираме на речникови дефиниции.

Лошият живот се свързва с условията на живот, с липсата на елементарни блага на цивилизацията, маркирани често чрез местата, обитавани от домашните животни – *живея като в кочина* (БНК / ВНК) – *жить как в свиарнике* (Леб. / Leb. 2015: 239), р.е.: *жить как в хлеву* (Леб. / Leb. 2015: 239), и от дивите зверове – *жить как в лесу* (Леб. / Leb. 2015: 238), или чрез приравняването на човешкия живот към този на животните. Образът, който двата народа асоциират с лошия живот, е кучето. Екв. УС: *живея като куче* (ВК / VK 1986: 132) – *жить как собака* (Леб. / Leb. 2015: 241, Ог. / Og. 2001: 616).

Образът на свинята пък реализира значение на мръсотия и нечистоплътност в руския език: *жить как свинья* (Леб. / Leb. 2015: 241, Ог. / Og. 2001: 580) – ‘живея мръсно, нечистоплътно’, което се потвърждава и от УС: *грязный, валяться в грязи, вымазаться как свинья* (Ог. / Og. 2001: 579).

Използват се и други обстоятелствени пояснения за място: *жить как на вокзале* (Леб. / Leb. 2015: 240), *жить как на бивуаках* (Леб. / Leb. 2015: 240) – ‘живея нестабилно, неблагоустроено’. Свързва се и с липсата на пространство: *живеем като в дядовата ръкавичка* (ВК / VK 1986: 131) – ‘живеем натясно’.

Някои УС с модул живея изразяват смисъла ‘живея самотно’.

Екв. УС: *живея като кукувица* (ВК / VK 1986: 132) – *жить как кукушка* (РНК / RНК). Същото значение се изразява и от УС *как кукушка* (Ог. / Og. 2001: 304), при което в регистрираното в речника УС липсва глагол. Като сравнителни думи в това значение се използват и птици, често нощни птици (*кукувица/кукушка*, б.е. *сврака*, р.е. *сыч, филин*). В някои случаи УС са разпространени чрез допълнителни елементи и описват конкретни условия на живот или ситуация:

Безекв. УС: б.е. *живея като сврака без драка* (ВК / VK 1986: 133); р.е. *жить как медведь в берлоге* (Леб. / Leb. 2015: 239, Ог. / Og. 2001: 343), *жить как бирюк* (Ог. / Og. 2001: 57, Леб. / Leb. 2015: 243), *жить как сыч* (Леб. / Leb. 2015: 243), *жить, как филин* (Леб. / Leb. 2015: 244).

Самотата може да бъде и желана, разглеждана като уединение, което е характерно за религиозните представители – *монах, монахиня*. В този случай се наслагват допълнителни характеристики като скромност, аскетизъм, живот в лишения, но и правилност.

Екв. УС: *живея като монахиня* (ВК / VK 1986: 132) – *жить как монахиня/монашка/монашенка* (Леб. / Leb. 2015: 240, Ог. / Og. 2001: 367); *живея като монах* (БНК / ВНК) – *жить как монах* (Леб.

/ Leb. 2015: 239., Og. / Og. 2001: 367); *живея като отишелник, отишелница* (БНК / ВНК) – *жить как отишельник, отишельница* (Леб. / Leb. 2015: 240, Og. / Og. 2001: 441).

Значението ‘живея спокойно’ се реализира в УС: *живея като бърбек в лой* (ВК / VK 1986: 132), *живея като бълха в тъпан* (ВК / VK 1986: 132), *живея като кърлеж в ухо* (ВК / VK 1986: 132), *живея като му(х)а у тупан* (ВК / VK 1986: 132), построени по един и същи модел: **живея** + **сравнителен предлог като** + **сравнителната дума** (най-често дребно животно – насекомо/вредител) + обстоятелствено пояснение за място, определяно като най-комфортно.

Като антонимични УС в значение ‘живея неспокойно’ могат да бъдат разглеждани еквивалентните УС: *живея като подгонен звяр* (ВК / VK 1986: 132) – *жить как затравленный зверь* (РНК / RNK).

Усещането за нестабилност и опасност се постига и чрез обстоятелствени пояснения за място: *жить как на вулкане* (Леб. / Leb. 2015: 240, Og. / Og. 2001: 113) – ‘живея в очакване на опасност’; *жить как на постоянном дворе* (Og. / Og. 2001: 145) – ‘живея някъде временно, в очакване да ме изгонят’.

За човека висша ценност представлява свободата, чийто еталон са птиците (*волен като птица* (ВК / VK 1986: 113) – *свободный, вольный как птица* (Og. / Og. 2001: 517, Леб. / Leb. 2015: 172). Еквивалентни УС със значение ‘живея свободно, волно’: *живея като волна птичка* (ВК / VK 1986: 132), *живея като птичка небесна* (ВК / VK 1986: 132) – *жить как птица (небесная/божья)* (Og. / Og. 2001: 518).

Със свободата се асоциира и възможността за свободно придвижване, което може да се свърже и с липсата на дом, на обвързаност с определено място, бедността или практикуването на свободни професии: ‘живея без дом’ – *живея като цигулар* (ВК / VK 1986: 133).

Антонимично УС на тази картина на пълната свобода са еквивалентните УС: *живея като затворник* (БНК / ВНК) – *жить как арестант* (Og. / Og. 2001: 36, Леб. / Leb. 2015: 238), р.е.: *жить как на каторге* (Og. / Og. 2001: 243).

Част от УС не образуват антонимични двойки. Това са УС със значение:

1. ‘Живеем без интимни връзки’ – *живеем като братче и сестриче* (ВК / VK 1986: 131).
2. ‘Живея мързеливо, без труд’ – в б.е.: *живея като кърлеж* (ВК / VK 1986: 132), в р.е.: *жить как байбак* (Леб. / Leb. 2015: 238). Така например забелязваме, че в езиците отсъстват УС със значение ‘живея, като много се трудя’, при което сравнителна дума да бъде някой от еталоните за трудолюбие, представени в УС с модул *работя* (отсъстват УС: *живея като пчела, мравка* или др.).
3. ‘Живея без да се замислям и осъзнавам нещата’ – *жить как в тумане* (Леб. / Leb. 2015: 198).
4. ‘Живеем в неразбирателство, омраза и чести кавги’ – екв. УС: *живеем като куче и котка* (ВК / VK 1986: 132) – *жить как кошка с собакой* (Og. / Og. 2001: 292, Леб. / Leb. 2015: 175); б.е.: *живеем като снаха и свекърва* (ВК / VK 1986: 132).

Ако се опитаме да обобщим структурата на УС с модул *живея*, ще забележим, че най-чести при тях са следните 3 модела, които съвпадат в българския и руския език:

1. **живея** + сравнителен предлог **като** + сравнителна дума – съществително име (кого/какво), с разновидност – 2 съществителни имена;
2. **живея** + сравнителен предлог **като** + обстоятелствено пояснение, обикновено за място (къде, при какви условия);
3. **живея** + сравнителен предлог **като** + сравнителна дума – съществително име (кого/какво) + обстоятелствено пояснение за място (къде).

УС с модул *живея* са богато представени в двата езика като вътрешна саморефлексия и опит за осмисляне и определяне на собственото битие. Голяма част от УС (предимно със сравнителна дума – животно или назоваване на лице по социално положение) образуват еквивалентни двойки в българския и руския език.

Друг подобен глагол, който обаче служи за изразяване на емоции, е *чувствам се* (р.е. *чувствовать себя*). За разлика от *обичам* и *мразя*, глаголът *чувствам се* не изразява експлицитно типа емоция (РБЕ: *чувствам* – ‘изпитвам, изживявам някакво чувство’). Тя се извежда от цялостното значение на УС, а то зависи от избраната сравнителна дума. Тук отново ще разгледаме именно ре-

гистрираните в речниците примери, въпреки наличието на голям брой сравнения с не толкова ясна семантика в корпусите (БНК / ВНК: *чувствам се като вдовец, като джудже, мъртвец, кифличка* и т.н.), при които значението би могло да бъде логически, но не и достатъчно еднозначно изведено въз основа на асоциациите с посочените образи.

В руския език в речниците е регистриран значително по-широк кръг от УС, които изразяват повече значения. Това не говори за липса на подобни в българския език, а по-скоро за неравномерното им отразяване в речниците. Поради тази причина към руските УС са потърсени български еквиваленти в БНК. УС с модул *чувствам се* могат да бъдат обобщени в значенията ‘чувствам се добре (комфортно, спокойно и т.н.)’ и ‘чувствам се зле (некомфортно или в опасност)’ със следните реализации:

А) ‘Чувствам се добре, комфортно’

Еквивалентни УС:

1. *чувствам се като риба във вода* (ВК / VK 1986: 223) – *чувствovatъ сеba как риба в воде* (Леб. / Leb. 207, Ог. / Og. 2001: 564);
2. *чувствам се като у дома* (ВК / VK 1986: 223) – *чувствovatъ сеba как дома* (Леб. / Leb. 2015: 207, Ог. / Og. 2001: 159).

Безекв. УС, р.е.: *чувствovatъ сеba как у теци на блинах/в гостях* (Леб. / Leb. 2015: 208, Ог. / Og. 2001: 678).

Б) ‘Чувствам се в безопасност’

1. *чувствovatъ сеba как за каменной стеной* (Леб. / Leb. 2015: 243, Ог. / Og. 2001: 650);
2. *чувствovatъ сеba как у Христа за пазухой* (Леб. / Leb. 2015: 242, Ог. / Og. 2001: 737).

В) ‘Чувствам се в опасност’

1. *чувствovatъ сеba как на пороховой бочке* (Леб. / Leb. 2015: 242, Ог. / Og. 2001: 70);
2. *чувствovatъ сеba как вулкане* (Леб. / Leb. 2015: 242, Ог. / Og. 2001: 113).

Г) ‘Чувствам се зле, некомфортно, нервен’

Еквивалентни УС:

1. *чувствам се като на изпит* (БНК / ВНК) – *чувствovatъ сеba, волноватъ сеba как на экзамене* (Леб. / Leb. 2015: 207, Ог. / Og. 2001: 787);
2. *чувствам се като в затвор* (БНК / ВНК) – *чувствovatъ сеba как в тюръме* (Леб. / Leb. 2015: 207, Ог. / Og. 2001: 697);
3. *чувствам се като на тръни* (БНК / ВНК) – *чувствovatъ сеba как на иголках* (Леб. / Leb. 2015: 198).

Безеквивалентни УС:

1. *чувствам се като риба на сухо (нясък)* (ВК / VK 1986: 223);
2. *чувствovatъ сеba как на гвоздях* (Леб. / Leb. 2015: 197); *чувствovatъ сеba как на (горячих) углях* (Леб. / Leb. 2015: 198, Ог. / Og. 2001: 709).

Д) ‘Чувствам се без сили, отпаднал’: *чувствам се като парцал* (ВК / VK 1986: 223).

Е) ‘Чувствам се безпомощно в сложна ситуация’: *чувствам се като в гората* (БНК / ВНК) – *чувствovatъ сеba как в (темном) лесу* (Леб. / Leb. 2015: 198).

Ж) ‘Чувствам се зле, поради некомфортни условия за живот’: *чувствovatъ сеba как на постоялом дворе* (Леб. / Leb. 2015: 242).

Както значението ‘чувствам се добре’, така и ‘чувствам се зле’ в речниците обикновено е съпроводено не със сравнителна дума, обозначаваща субект на това чувство (от типа *чувствам се като парцал* (ВК / VK 1986: 223), *чувствам се като господар*), а с обстоятелствено пояснение за място, което описва определени обстоятелства, причина за това състояние (чувствам се като къде),

при което значението ('добре/зле', 'комфортно/некомфортно') зависи именно от избора на място или условия. Усещането за безопасност в руския език е свързано с небесното покровителство или със защитна стена – *чувствовать себя как у Христа за пазухой* (Леб. / Leb. 2015: 242, Ог. / Og. 2001: 737), *чувствовать себя как за каменной стеной* (Леб. / Leb. 2015: 243, Ог. / Og. 2001: 650). Комфортно пространство е собственият дом, това, което ти принадлежи и е познато и относително защитено, за разлика от некомфортното и непознато, където биха могли да дебнат всякакви опасности – като например гората. А нервността и усещането за опасност се свързват с различни обстоятелства като досег с всяващи страх артефакти, които биха могли да навредят физически – пирони, горещи въглища, буре с барут, тръни и др., с отнемането на свободата (затвор) или с предстоящи важни събития (изпит), които въздействат психологически. В българския език и двете значения ('чувствам се добре, комфортно / зле, некомфортно, нервен') се свързват с образа на рибата, като разликата е в наличието или отсъствието на вода като необходимо условие за живот.

Интерес от лингвокултурологична гледна точка представлява УС *чувствовать себя как у тещи на блинах/в гостях* (Леб. / Leb. 2015: 208, Ог. / Og. 2001: 678), в което е отразено празнуването на руския празник Масленица, който продължава цяла седмица и завършва с т.нар. Прощеное воскресенье (Прошка). Със символиката на празника можем да си обясним усещането за комфорт, въпреки наличието на образа на тъщата, който обикновено е натоварен с негативни конотации. Описаната ситуация може да се разглежда като своеобразен опит за помирение и прошка по време на този светъл празник. Посоченото УС отразява руските традиции, поради което е безеквивалентно.

УС с модули глаголите *живея, чувствам се* изразяват различни значения в зависимост от използваната сравнителна дума. Въпреки че в руския език в речниците са регистрирани повече на брой УС с тези модули, можем да отбележим, че между двата езика има висока степен на еквивалентност. Често съвпадат както моделите на построяване, така и използваните сравнителни думи. Изключение правят някои реалии. Това говори за определена близост в светоусещането на народите.

Цитирана литература / References:

- Български национален корпус. (Balgarski natsionalen korpus.) <<http://search.dcl.bas.bg/>>
- Кръстева 2018: Кръстева, Ж. *Устойчиви сравнения в българския и френския език*. София: УИ „Св. Климент Охридски“. (Krasteva 2018: Krasteva, Zh. *Ustoychivi sravneniya v balgarskiya i frenskiya ezik*. Sofiya: UI „Sv. Kliment Ohridski“.)
- Кювлиева-Мишайкова 1986: Кювлиева-Мишайкова, В. *Устойчивите сравнения в българския език*. София: Изд. на БАН. (Kyuvlieva-Mishaykova 1986: Kyuvlieva-Mishaykova, V. *Ustoychivite sravnenia v balgarskiya ezik*. Sofiya: Izd. na BAN.)
- Лебедева 2015: Лебедева, Л. А. *Устойчивые сравнения русского языка. Тематический словарь*. Москва, Флинта, Наука. (Lebedeva 2015: Lebedeva, L. A. *Ustojchivye sravnenija russkogo jazyka. Tematicheskij slovar'*. Moskva: Flinta, Nauka.)
- Легурска 1982: Легурска, П. *Вторичные лексические номинации конкретных имен существительных в русском и болгарском языках*. София: Софийски университет, 1983. Дисертация за научната степен „кандидат на филологическите науки“. (Legurska 1982: Legurska, P. *Vtorichnye leksicheskie nominacii konkretnyh imen sushhestvitel'nyh v russkom i bolgarskom jazykah*. Sofiya: Sofijski universitet, 1983. Disertatsia za nauchnata stepen „kandidat na filologicheskite nauki“.)
- Легурска 1983: Легурска, П. *Устойчивые сравнения с компаративным компонентом – название животного в русском и болгарском языках*. – В: Болгарская русистика, 3, с. 46 – 51. (Legurska 1983: Legurska, P. *Ustojchivye sravnenija s komparativnym komponentom – nazvanie zhivotnogo v russkom i bolgarskom jazykah*. – In: Bolgarskaja russistika, 3, pp. 46 – 51.)
- Легурска 2015: *Легурска, П. Съпоставителни анализи и национална специфика на лексиката*, София: Ето. (Legurska 2015: *Legurska, P. Sapostavitelni analizi i natsionalna spetsifika na leksikata*, Sofia, Eto.)
- Оголцев 1979: Огольцев, В. М. *Устойчивые сравнения в системе русской фразеологии*. Ленинград. (Ogolcev 1979: Ogol'cev, V. M. *Ustojchivye sravnenija v sisteme russkoj frazeologii*. Leningrad.)
- Оголцев 2001: Огольцев, В. М. *Словарь устойчивых сравнений русского языка (синонимно-антонимический)*. Москва. (Ogolcev 2001: Ogol'cev, V. M. *Slovar' ustojchivyh sravnenij russkogo jazyka (sinonimo-antonimicheskij)*. Moskva.)
- Речник на българския език. (Rechnik na balgarskiya ezik.) <<http://ibl.bas.bg/rbe/>>
- Руски национален корпус. (Ruski natsionalen korpus.) <<http://www.ruscorpora.ru/>>

- Холанди 2008: Холанди, Р. *Устойчиви сравнения. Български, руски, английски, немски, френски*. Благоевград: Университетско изд. „Неофит Рилски“. (Holandi 2008: Holandi, R. *Ustoychivi sravneniya. Balgarski, ruski, angliyski, nemski, frenski*. Blagoevgrad: Universitetsko izd. „Neofit Rilski“.)
- Холанди 2012: Холанди, Р. Семантична близост, опозиция и полисемия при зоонимните фразеологични единици в английския и българския език. – В: *OPERA SLAVICA*, XXII, 2. (Holandi 2012: Holandi, R. Semantichna blizost, opozitsiya i polisemiya pri zoonimnite frazeologichni ediniti v angliyskiya i balgarskiya ezik. – In: *OPERA SLAVICA*, XXII, 2.)
- Янев 2013: Янев, Б. *Образните сравнения с антропоцентричен характер в българския и английския език. Изследване и речник*. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“. (Yanev 2013: Yanev, B. *Obraznite sravneniya s antropotsentrichen harakter v balgarskiya i angliyskiya ezik. Izsledvane i rechnik*. Plovdiv: Paisiy Hilendarski.)

A LOOK AT SOME STABLE VERB COMPARISONS IN BULGARIAN AND RUSSIAN WITH THE VERBS *LIVE* AND *FEEL*

Teodora Krasteva

Institute for Bulgarian Language
“Prof. Lyubomir Andreychin”

t.krasteva@ibl.bas.bg

Abstract: This article deals with some stable comparisons that include the verbs *live* and *feel* in Bulgarian and Russian. The material is excerpted from dictionaries and is studied in comparative terms. The considered examples show a high degree of equivalence.

Keywords: *linguocultural studies, stable comparisons, Bulgarian, Russian*

Teodora Krasteva
Institute for Bulgarian Language
“Prof. Lyubomir Andreychin”
Bulgarian Academy of Sciences
52, Shipchenski prohod Blvd., Bl. 17
Sofia 1113
Bulgaria